

דברי משיח

ה'תשי"ג

התוועדות ש"פ נח, ו' מרחשון



מכבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש



בלתי מוגה

יוצא לאור על ידי

„המכון להפצת תורתו של משיח“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושמונה לבריאה

ה' תהא שנת חירות עצמות

קט"ו שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

פתח דבר

לקראת ש"ק פ' נח – הננו מוציאים לאור "הנחה" ויומן מהתוועדות ש"פ נח, ו' מרחשון ה'תש"נ – תדפיס מיוחד מתוך "דברי משיח – ה'תש"נ".

*

אודות המעלות שבסדרה זו, ואופן עריכת השיחות¹ והיומן² – ראה בארוכה ב"פתח דבר" ל"דברי משיח" ה'תשנ"ב חלק ראשון.

*

מבין שלל השיחות שנאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תש"י-תשנ"ב (ולפני כן), ת"ל זכינו שרובן ככולן נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנו ריבוי שיחות שטרם ראו אור מעולם, ובזה בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנ"ש והתמימים: אנא, מי שבידו הנחות ורשימות משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וכן ר"ד בעת חלוקת השטרות לצדקה או "יחידות" וכיו"ב, ויומנים מ"בית חיינו" (ובמיוחד מהשנים תשמ"ח-תש"נ), שיואיל לשלחן למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהן את הרבים.

ויהי רצון שע"י הדפסת ולימוד "דברי משיח", נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלימה, בהתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורתו של משיח מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפיו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומי"ד ממש"ש ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

"המכון להפצת תורתו של משיח"

ימות המשיח,
כ"ו תשרי, ה'תשע"ח (ה' תהא שנת חירות עצמות),
קט"ו שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
ברוקלין, נ"י.

1) השיחה הנוכחית נערכה ע"י שילוב ב' הנחות (ה"ר"ד" שי"ל ע"י מערכת פאקס א' שיחה, וה"תוכן קצר" שי"ל ע"י "ועד הנחות התמימים"), ונוספו בה פרטים מה"השלמות" לשיחה המוגהת שי"ל ע"י "ועד הנחות התמימים" וע"י "ועד הנחות בלה"ק", ומ"תקציר" ההתוועדות שנדפס בגיליון "בית חיינו". לשלימות הענינים המבוארים בשיחה, יש לעיין בשיחה המוגהת (סה"ש תש"נ ח"א ע' 86 ואילך).

2) היומן נערך ע"פ גיליון "בית חיינו" שי"ל בשעתו, ויומן פרטי של הרה"ת ר' ש.ד.ה. שי' (הנדפס בס' "שנת ניסים בבית חיינו").

בס"ד. התועדות ש"פ נח, ו' מרחשון ה'תש"נ

הנחה בלתי מוגה

— שיחה א' —

א. שבת זו היא השבת (הפרטית) הראשונה בשנה זו, אחרי שעברו כל השבתות והימים-טובים הכלליים בחודש תשרי (חודש הכללי¹), כולל שבת בראשית (שהיא הרי שבת כללית²). וממילא מובן, שבשבת זו מודגשת העבודה המיוחדת של יום השבת, כפי שנתבארה בתורה מלשון הוראה³, ועד באופן ד"מעשה רב"⁴:

איתא במדרש⁵ על הפסוק⁶ (בפרשת שבת) "ויקהל משה" – "אמר הקב"ה עשה לך קהילות גדולות ודרוש לפניהם ברבים הלכות שבת, כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל קהילות בכל שבת ושבת, ולכנוס בבתי מדרשות ללמד ולהורות לישראל דברי תורה כו', מכאן אמרו משה תיקן להם לישראל שיהיו דורשין בענינו של יום כו".

היינו, שבכל שבת היו מקהילין קהילות ומדברים ענינים בתורה (כמובא במדרש⁷ בנוגע למשה רבינו שציוה אז לבני ישראל שישים ציוויים כלליים וכיו"ב), ולכל לראש בענינים שהזמן גרמא – ענינו של יום השבת, פרשת השבוע, עניני מועדים וכיו"ב, כמו שמצינו אצל משה רבינו שלכל לראש ציוה אז לבני ישראל אודות שמירת שבת [ואע"פ שכבר נצטוו על שמירת שבת לפני זה (בעשרת הדברות שבפרשת יתרו⁸), ולכאורה הי' צריך לצוות על דבר חדש שיש בזה חביבות מיוחדת – אעפ"כ מצד המעלה ד"הזמן גרמא" דיבר אודות יום השבת].

והנהגה זו נמשכה בפועל אצל כל ישראל במשך כל הדורות שלאחרי זה, מבלי הבט על שינויי הזמנים והמקומות וכו': הן בזמן היות בני ישראל במדבר (כפי שהי' ע"י משה, ה"מקבל" הראשון שקיבל התורה מהקב"ה ונתנה לבני ישראל עד סוף כל הדורות), והן כשנכנסו לארץ ישראל, הן בזמן בית ראשון, והן בזמן היותם בגלות בבל, והן בזמן בית שני, והן בגלות זה האחרון – שהקהילו "קהילות בכל שבת ללמוד בהם תורה לרבים", בהתאם להוראה הברורה שנמסרה למשה רבינו – רבן של ישראל, והוראה בתור

(1) ראה סה"מ תרנ"ד ע' לו. תרנ"ו ע' רעה. תש"ב ע' 49. ועוד.

(2) ראה שיחת עצה"ס ה'שית" (סה"מ תשי"א ע' 59). לקו"ש ח"א בתחלתו. ח"ב ע' 449. ח"י ע' 190. ח"כ ע' 556. וראו סה"ש תרצ"ז ע' 203.

(3) ראה רד"ק לתהלים יט, ח. ס' השרשים שלו ערך ירה. גו"א ר"פ בראשית (בשם הרד"ק). וראה זח"ג נג,

ב.

(4) ראה שבת כא, א. וש"נ.

(5) יל"ש עה"פ. הובא בשו"ע אדה"ז או"ח ס"ר צ ס"ג. וראה תו"ש עה"פ (אות ה). וש"נ.

(6) ר"פ ויקהל (לה, א).

(7) ראה ויק"ר פכ"ד, ה.

(8) כ, ח ואלילך.

"מעשה רב". ונמצא, שהנהגה זו יש לה תוקף מיוחד (לא רק התוקף ד"בתלתא זימנא הוי חזקה"⁹), כיון שנמשכה באופן נצחי בכל הדורות, ואין לה הפסק כלל.

[ואף שישנם חילוקים בפרטי הענין, גודל ההתקהלות ("קהילות גדולות", "ברוב עם"¹⁰, או עשרה מישראל), וכן באופן הדרשה והלימוד בתורה כו', אבל כללות הענין שנוהגים להתאסף בכתי כנסיות ובתי מדרשות ביום השבת לעסוק בתורה ברבים – הי' בכל הזמנים ובכל המקומות].

ב. ולכן, כדאי ונכון להנהיג בכל תפוצות ישראל בכל מקום ומקום (איפה שרק נמצאים יהודים) לערוך התוועדות בכל שבת ושבת, שבה יתאספו יחד – ו"ברוב עם הדרת מלך"¹⁰ (בדוגמת משה רבינו, שהקהיל בשבת "ויקהל משה) את כל עדת בני ישראל"⁶, האנשים והנשים והטף) – וידברו בדברי תורה וכו', ולכל לראש בענינים שהזמן גרמא – פרשת השבוע של אותה השבת, או בענין המועדים החלים ביום השבת (או בימים הסמוכים לו), וכיו"ב.

ומובן שתכלית המכוון בכל זה אינו הדיבור בלבד, אלא לימוד המביא לידי מעשה בפועל – "המעשה הוא העיקר"¹¹, החלטות טובות על מנת לקיימן בפועל בהזדמנות הראשונה.

ואם הדברים אמורים בכל שבת, עאכ"כ בשבת זו, שבת הפרטית הראשונה (כנ"ל ס"א), שאז מתחילה העבודה הפרטית במשך השנה, שיש להיקהל בה וללמוד תורה לרבים, ולכל לראש (כנ"ל) – בענין שהזמן גרמא – פרשת השבוע: "אלה תולדות נח נח", "נייחא בעליונים ונייחא בתחתונים"¹².

ועילוי מיוחד בש"פ נח בשנה זו – ערב ז' מרחשון, שאז מתחילים לשאול גשמים בארץ ישראל¹³, המורה על עבודה מצד התחתון (כדלקמן ס"ז).

ג. וגם כאשר עבודתו היא בתכלית השלימות, הרי הוא הולך ומוסיף "מחיל אל חיל"¹⁴, כלשון הכתוב¹⁵ (בפרשה שעומדים לקרוא בתורה בתפילת המנחה) – "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך", הליכה משלימות זו לשלימות נעלית יותר בכל הענינים, כולל בענין הנ"ל להקהיל קהילות בשבת.

עד אשר "יראה אל אלקים בציון"¹⁴, ד"ציון" בנפש קאי על פנימיות הנשמה¹⁶, ו"ציון" במקום – על ירושלים עיר הקודש¹⁷, כמ"ש¹⁸ "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים", כמו שמסיימים פסוקי "אתה הראת" שאומרים לפני הקפות.

(14) תהלים פד, ח.

(15) ר"פ לך לך (יב, א).

(16) ראה לקו"ת דברים א, ב"ג. ובכ"מ.

(17) ראה לקו"ת שם, ג. אוה"ת לתהלים (יהל אור)

ע' תקעה. ובכ"מ.

(18) ישעי' ב, ג.

(9) ב"מ קן, ריש ע"ב. וש"נ.

(10) ל' הכתוב – משלי יד, כח.

(11) אבות פ"א מ"ז.

(12) ב"ר פ"ל, ה. וראה זה"א נח, ב.

(13) תענית י, א (במשנה). טושו"ע (ודאדה"ז) או"ח

סקי"ז ס"א.

וממשיכים "אב הרחמים" . תבנה חומות ירושלים¹⁹ כו" – ענין הגאולה, ואח"כ ממשיכים עם הפזמונים שאומרים בעת ההקפות בכל אותיות הא"ב, שמורה על תכלית השלימות בכל הענינים שבעולם המתחילים באותיות הא"ב. וכל זה מתוך שמחה וטוב לבב, שפורצת גדר²⁰.

– שיחה ב' –

ד. כמוזכר לעיל, שבת זו היא השבת הפרטית הראשונה אחרי כל המועדים הכלליים שבחודש תשרי. וכיון ש"המעשה הוא העיקר", לכן כאן המקום לחזור ולהזכיר ולזרז ולעורר עוד הפעם (ו"אין מזרזין אלא למזרזין"²¹) אודות ענינים של מעשה בפועל: תקנותיו של נשיא דורנו – אמירת ולימוד שיעורי חת"ת (חומש תהילים ותניא) בכל יום, והשתתפות בנתינת צדקה ל"קרן השנה"²².

וכמו"כ להפיץ ולפרסם בכל תפוצות ישראל בכל מקום ומקום את הוראת חז"ל הנ"ל – שיש להקהיל קהילות בכל שבת ושבת ללמוד בהם תורה, כמדובר לעיל בארוכה.

ויש להוסיף, שענין זה שייך גם כאשר אדם נמצא לבדו במקום מסויים ביום השבת, דאפילו כשנמצא בין גוים והוא היהודי היחידי במקום – הרי גם הוא בכחו להקהיל קהילות, ועליו לקבץ ולאסוף את כל עשר כחות הנפש שלו [כידוע הסיפור²³ של כ"ק מו"ח אדמו"ר אודות הרה"ק ר' יוסף יצחק (שכ"ק מו"ח אדמו"ר נקרא על שמו), שפעם אמר שענין תפילה בציבור הוא "לצבור" את כל עשר כחות הנפש], ולעסוק שם בענינים של תורה ומצוות – לעשות לו ית' דירה בתחתונים²⁴.

ועי"ז יהי' לו מעין המעלה של "ברוב עם", שהרי מכיון שהקב"ה מעמידו במצב זה שהוא נמצא לבדו, הרי בודאי יש בזה מעלה, ויש לו מעין הכח של הציבור במקום זה (וכמ"ש²⁵ "גם את העולם נתן בלבם", שבתוך כל א' מישראל משתקפים כל עניני העולם).

ה. ועפ"ז מובנת ההוראה ליחיד שנמצא לבדו במקום מסויים – שעבודתו צריכה להיות באופן ד"נייחא", מתוך מנוחה ושמחה ונחת בטוב הנראה והנגלה (כהוראת פרשתנו "אלה תולדות נח נח" ב' פעמים, "נייחא לעליונים ונייחא לתחתונים"), דמכיון שהוא נמצא שם בהשגחה פרטית, בודאי יש לו כל הכחות לפעול שם, כולל – הכח של "ברוב עם" (להקהיל קהילות), כנ"ל.

23) "התמים" ח"ב ס"ע מה"ו [ע, סע"ב-ג]. לקו"ש ח"ב ע' 477 ואילך.

24) ראה תנחומא נשא טז. בחוקותי ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפ"ו.

25) קהלת ג, יא. וראה לקו"ת במדבר ה, ריש ע"ב.

19) תהלים נא, כ.

20) ראה בארוכה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך.

21) מכות כג, א.

22) ראה לקו"ש ח"ב ע' 652. ובכ"מ.

ואדרבה – בכללות הענין ישנה מעלה גדולה ומיוחדת ביחיד גם לגבי ציבור, שיכול לפעול ולגלות ענינו המיוחד, כפי דעתו והבנתו, בלי בלבולים של דעת אחרים.

וכמו שמצינו שאדם הראשון נברא יחידי, ובלשון המשנה²⁶ "לפיכך נברא אדם יחידי ללמדך כו'". ומובן שהשאלה בזה היא לא רק למה נברא יחידי בלי בת זוג (כמו שאר הנבראים)²⁷, אלא מכיון שהקב"ה הוא "כל יכול" – הי' יכול לברוא מלכתחילה מיד בתחילת הבריאה ריבוי עצום של בני אדם (ועד"ז שאר כל הנבראים); ובכל זאת "נברא האדם יחידי", שבזה מודגשת ביותר מעלת היחיד.

ועד"ז מצינו בציווי ה' לאברהם (אודות ההליכה לארץ ישראל) – שנאמר "לך לך" בלשון יחיד (ועד"ז כל המשך הפרשה היא בלשון יחיד, "מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך"), דאע"פ ששרה היתה עמו, וכן עוד אנשים (כל "הנפש אשר עשו בחרן"²⁸ וכו'), נאמר לו בלשון יחיד "לך לך", שזה מורה על כחו לפעול ב"הארץ אשר אראך", ולפעול שם "חזקה" בארץ ישראל, בתור הכנה לכיבוש הארץ (דאף שהכיבוש בפועל הי' ע"י רבים, הרי אברהם לבדו פעל את ה"חזקה" בארץ²⁹).

ועד"ז הוא ג"כ בנוגע להשם "צמח צדק" [הכפל דצדי"ק, המובא יחד עם הכפל דכ' – "לך לך", כמבואר במדרש³⁰ בנוגע לאותיות כפולות הקשורות לענין הגאולה], שמו של משיח צדקנו, שהוא יחיד (בחי' היחידה³¹), ושמותיו "צמח" ו"צדק" שניהם בלשון יחיד, שבזה מודגש הקשר והשייכות לכל יחיד מישראל.

מעלת היחיד מצינו גם בענין התפילה של ישראל, שגם כאשר מתפלל בציבור, שאז ישנה מעלת תפילת הציבור, יש בזה גם תפילת היחיד, שהרי לפני חזרת הש"ץ מתפלל כל אחד לעצמו בלחש, שאז יכול לכוון יותר בפירוש המלות וכוונות שלו. ועאכ"כ בתפילות יום הכיפורים – "אחת בשנה"³², שסיומם וחותרם בתפילת הנעילה שאז הוא זמן נעילת כל השערים³³, ונמצאים "ישראל ומלכא בלחודוהי"³⁴, ומובן שכאשר נמצא לבדו יכול הוא לגלות יותר את בחי' ה"יחידה" שבו שתאיר בגלוי, בבחי' "יחידה לייחדך"³⁵.

ועד"ז מצינו גם בתורה, דאף ששלימותו של היחיד תלוי' בשאר בני ישראל, שהרי "ישראל" ר"ת יש שישים ריבוא אותיות לתורה³⁶, וכאשר חסרה אות אחת – הספר-תורה

תרצ"ט ע' 207. תש"ב ע' 51. וראה ספר הליקוטים – דא"ח צ"צ ערך משיח. ושי"נ. קונטרס ענינה של תורת החסידות ס"ה (ע' ד). וש"נ.

(32) ס"פ תצוה (ל, י). אחרי טז, לד.

(33) ראה ירושלמי ברכות פ"ד ה"א. תענית פ"ד ה"א. וראה סה"מ עש"תי"הכ"פ ריש ע' קמו. שם ע' רי. ובכ"מ.

(34) ראה זהר ח"א רח, ב. ח"ג לב, א.

(35) נוסח הושענות ליום ג'.

(36) מגלה עמקות אופן קפו.

(26) סנהדרין לו, א.

(27) ראה חדא"ג סנהדרין שם.

(28) לך לך שם, ה.

(29) ראה ב"ב ק, א (דעת ר"א). תיב"ע לך לך יג, יז. אוה"ח לך לך שם. שם ט, יח. פרשת דרכים דרוש ט. וראה לקו"ש חט"ו ע' 104. ח"כ ע' 308 ואילך.

(30) ראה פדר"א פמ"ח. יל"ש ר"פ לך לך. וראה ד"ה לך לך תרכ"ז (סה"מ תרכ"ז ע' טו ואילך). תר"ל (סה"מ תר"ל ע' ט ואילך). ועוד.

(31) ראה רמ"ז לזח"ג רס, ב. סה"מ תרח"ץ ע' ר.

פסול³⁷, אעפ"כ כל אות צריכה להיות מוקפת גויל בפני עצמה³⁸. שבכל ענינים אלו מודגשת מעלת היחיד גם לגבי הציבור (אף שידועה מעלת כח הציבור על כח היחיד³⁹).

ולכן, גם כשנמצא לבדו במדבר שממה (מבחינת יהודים ויהדות, אע"פ שיש שם ריבוי בני אדם), עליו לדעת ששליחותו היא לברר את המקום הזה, וממילא אין לו ליפול ברוחו ממצבו ח"ו, ולא צריך להיות לו שום עגמת נפש מזה, ואדרבה – זוהי מעלת היחיד על הציבור, שתפילת הציבור יכולה להיות רק בתנאים מסויימים במקום ובזמן וכו', משא"כ תפילת היחיד יכולה (וצריכה) להיות בכל מקום ובכל זמן איפה שרק נמצא יהודי בעולם.

ו. וההוראה מזה לכאור"א מישראל – שבכחו של כל יחיד ללכת ולעשות בכל מקום בעולם דירה לו ית' בתחתונים, היינו, שגם בתור יחיד הנמצא ב"תחתונים" לשון רבים (בין ריבוי גוים), בכחו לעשות דירה לו ית'.

וכח זה הוא בכל אחד ואחת מישראל, אנשים, נשים ואפילו טף – שבכל מקום יכול וצריך להזכיר את שמו של הקב"ה, כהנהגתו הידועה של הבעש"ט⁴⁰ שהי' מסתובב ושואל כל אחד (כל יחיד ויחידה, גם ילד וילדה) לשלומו כדי לעוררו שיענה "ברוך ה'" ("געלויבט איז דער אויבערשטער"), וכיו"ב.

ומזה מובן גודל הכחות של כל ישראל, גם היחיד הנמצא בדד ("איינער אַליין") במקום שממה, ולא רק בזמנים מיוחדים, אלא אפילו בימי החול שבאמצע השנה – שיש לו כחות גדולים לגלות כח היחידה שלו, בתור יחיד (מעין ובדוגמת יום הכיפורים).

ועאכו"כ ביום השבת, שכל שבת הוא מעין "יום"⁴¹ שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים⁴² – שאז בנקל יותר לפעול הענין ד"שבת שבתון"⁴³, ובפרט בשבת בזמן "רעוא דרעוין"⁴⁴.

ועי"ז נעשה גילוי היחידה (דרגת יום הכיפורים)⁴⁵ כפי שיהי' לעתיד לבוא, בעולם שנה נפש (יחידה בזמן – יום הכיפורים, יחידה בנפש – כהן גדול⁴⁶, ויחידה במקום – קודש הקדשים⁴⁷), ג' דברים שעליהם מיוסד ספר יצירה⁴⁸.

43) ל' הכתוב – אחרי טז, לא. אמור כג, לב.

44) זח"ב פח, סע"ב.

45) ראה עטרת ראש שער יוהכ"פ פ"ב ואילך. רפ"ה. קונטרס ההתפעלות (לאדהאמ"צ) פ"ד (מאמרי אדהאמ"צ קונטרסים ע' קג). ובכ"מ.

46) ראה המשך תער"ב ח"ב ע' תקסז. שם ע' תקפ. ועוד.

47) ראה סה"מ סוכות-שמח"ת ע' קצח.ט. ובכ"מ.

48) ראה הקרמת הראב"ד לספר יצירה. וראה אוה"ת יתרו ע' תתטז ואילך. סה"מ תרכ"ח ע' קמד ואילך. ובכ"מ.

37) ראה רמב"ם הל' ס"ת פ"ז הי"א. טושור"ע יו"ד סרע"ד ס"ה. וראה זח"ג ע"א, א. תקרו"ז תכ"ה. שו"ת נוב"י מהדר"ת או"ח סק"ט. אבני נזר יו"ד ח"ב ששע"א. 38) מנחות כט, א. רמב"ם הל' תפלין פ"א הי"ט. טושור"ע שם ס"ד. טושור"ע (ודאדה"ז) או"ח סל"ב ס"ד (ס"ה).

39) ראה ר"ה יח, א. וש"נ.

40) סה"מ אידיש ע' 138 ואילך.

41) תמיד בסופה.

42) ראה המשך תרס"ו ע' תקמב. המשך תער"ב ח"ב ע' א'קכו. ועוד.

ועד באופן של יום הכיפורים, "כפורים"⁴⁹ – שמחה "עד דלא ידע"⁵⁰, ועד לשלימות השמחה לעתיד לבוא – "שמחת עולם"⁵¹ (ועד לדרגא שלמעלה גם מהמדידה והגבלה ד"שמחת עולם", שמחה הקשורה עם הגבלות של "עולם"), כמודגש גם באמירת "לשנה הבאה בירושלים" בסיומו וחותרו של יום הכיפורים.

ושמחה זו שלמעלה ממדידה והגבלה – נמשכת ומתגלה וחודרת בכאור"א מישראל, באופן של נשמות בגופים. ובפשטות – שיוצאים בריקוד ("מ'טאָנצט אַרויס") מהגלות בשמחה ובטוב לבב, והולכים כולם יחדיו במחול ("אין אַ קאַראַהאַד") לקבל פני משיח צדקנו.

ויקויים "לך לך . . אל הארץ אשר אראך" – בחי' ראי' שהיא תכלית ההתאמתות⁵², כאשר נבוא "אל הארץ" – ארץ הקודש, וירושלים עיר הקודש, והר הקודש, בבית המקדש השלישי, ובקודש הקדשים עצמו.

– שיחה ג' –

ז. ענין נוסף בשבת זו – שהיא ערב ז' מרחשון, שבו מתחילים לשאול גשמים בארץ ישראל (כנ"ל ס"ב). וזה בא בהמשך להתחלת הזכרת הגשמים בשמיני עצרת [שהוא מועד כללי, שבו נעצרים ונקלטים כל המועדים שבחודש תשרי⁵³] – ב"תפילת גשם", עם "מצעד" שלם ("מיט אַ גאַנצן פּאַראַד") ופיוטים וניגונים מיוחדים וכו'.

דהנה⁵⁴, ענין הגשמים מורה על עבודת האדם (מלמטה למעלה), כלשון הכתוב⁵⁵ "ואד יעלה מן הארץ", שעייז "והשקה את כל פני האדמה" – המשכת הגשמים מלמעלה⁵⁶, והמשכה שלא בערך שנפעלת דוקא ע"י עבודת המטה.

ויש לקשר זה עם כללות החודש – מרחשון, שעבודתו (עבודת התחנות) היא רק באופן ד"מור", שפירושו טיפה⁵⁷ – טיפה אחת, אבל דוקא עייז נעשית המשכה מלמעלה באופן של טיפות, ועד באופן שלא בערך – שהקב"ה נותן לו "מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה"⁵⁸.

לעיל סוס"ב, בהמשך להמוזכר שם על התחלת שאילת גשמים בארץ ישראל בז' מרחשון. המויל.

(55) בראשית ב, ו.

(56) ראה לקו"ת האזינו עג, א ואילך. המשך תער"ב ח"ב ע' א"ע. סה"מ קונטרסים ח"א קלג, א. לקו"ש ח"א ע' 234. ח"ב ע' 545. ובכ"מ. וראה גם שיחת ליל ד' דחה"ס שנה זו.

(57) ישע"י מ, טו. וראה פרי חדש אה"ע סקכ"ו ס"ז.

(58) נוסח ברכה שלישית דברכת המזון.

(49) ראה תקו"ז תכ"א (נו, ב). תו"א מג"א צב, ד. ד. צה, סע"ד ואילך. ועוד.

(50) מגילה ז, ב. שו"ע או"ח סתרצ"ה ס"ב.

(51) ישע"י לה, י. שם נא, יא.

(52) ראה לקו"ש ח"ו ע' 121. וש"נ.

(53) לקו"ת האזינו עו, ג. שמע"צ פה, ג. פח, ד. צא,

א. סה"מ סוכות-שמח"ת ע' תיח. וש"נ.

(54) בהנחה אחרת מובא הבא לקמן (עד סוף הסעיף)

ועד באופן של "מבול" למעליותא, דיש לומר, שזהו ענין המבול כפי שהוא בשרשו בקדושה – תגבורת ההמשכה⁵⁹ ("והשקה את כל פני האדמה") הבאה ע"י עבודת התחתון, אלא שמפני גודל עילוי המשכה זו נתגלתה באופן הפכי, חסדים נסתרים.

[וכידוע שכל הענינים בתורה ובעולם הם בשרשם תכלית הטוב והחסד, דמכיון שהכל בא מהקב"ה, לא יתכן בעולם ענין שבשרשו אינו טוב⁶⁰; אלא שבזה גופא יכולים להיות כמה אופנים: יש ענינים שהם מלכתחילה ("גלייך") טובים באופן גלוי, שגם למטה רואים בגלוי כיצד זהו טוב הנראה והנגלה, ויש ענינים שבגלוי למטה אין רואים מיד כיצד זהו טוב, כי בזה טמון טוב הכי נעלה, ביתר שאת וביתר עוז – המעלה דחסדים המכוסים⁶¹. וגילוי אמיתית תוכן ענינים אלו יהי' אח"כ, אבל כבר עתה הרי זה נמצא בגלוי בתורה – "תורה אור"⁶², ועד באופן הנראה בגלוי באותיות על הכתב, ועד בדפוס (כידוע פתגם הצ"צ⁶³ שדבר שבדפוס הוא לדורות)].

ויש להוסיף, שעבודה זו דחודש מרחשון (מלמטה למעלה, כנ"ל) באה בהמשך (ואחרי) חודש תשרי, כמבואר בכמה מקומות⁶⁴ שענינו עבודת הבעלי תשובה (עבודה מצד התחתון, מלמטה למעלה) [משא"כ ענינו של חודש ניסן הוא עבודת הצדיקים].

וע"י עבודה זו (ענין המבול בשרשו), נעשית התחדשות בהבריאה, נח "עולם חדש ראה"⁶⁵, שביחד עם זה שהוא אותו העולם ("די זעלבע וועלט"), נפעל בו חידוש, דוגמת החידוש בעולם שיהי' לעתיד לבוא, שאותו העולם יהי' "עולם חדש"⁶⁶, לפי שיהי' במעמד ומצב של גאולה האמיתית והשלימה.

ח. והנה, אע"פ ששאלת גשמים בז' מרחשון היא רק בארץ ישראל ולא בחוץ לארץ (ששם מתחילים בליל ס' אחר תקופת תשרי⁶⁷), הרי מכיון ש"אזכרה לו בכל יום שיבוא"⁶⁸ (היינו לא רק שמאמין בביאת המשיח, אלא מחכה ומצפה בהשתוקקות לביאתו), א"כ משיח צדקנו מגיע תיכף ומיד ביום זה, וממילא במוצאי שבת זה כבר שואלים על הגשמים, וא"כ צריכים להתכונן וללמוד כל הדינים השייכים לשאלת גשמים שבז' מרחשון בארץ ישראל.

[ולהעיר ממה שהאריך בשולחן ערוך אדמו"ר הזקן בענין זה⁶⁹, ש"מתחילין לשאול בארץ ישראל מליל ז' במרחשון לפי שהיא ארץ הרים . . . ובבבל וכיו"ב . . . מתחילין בליל

59) ראה לקו"ת ס"פ ואתחנן (יג, ג). ובכ"מ.
 60) ראה בר פנ"א, ג. מדרש תהלים מזמור קמט. ובכ"מ.
 61) ראה תניא פכ"ו (לג, א). אגה"ק סיי"א (קטז, ב). ובכ"מ.
 62) ל' הכתוב – משלי ו, כג.
 63) אגרות קודש אדמו"ר מהור"צ ח"ב ע' שפב.
 לקו"ש ח"ב ע' 522. ועוד.
 64) ראה סה"מ תרל"ו ח"ב ע' שס. תרנ"ב ס"ע ג"ד.
 ועוד.
 65) בר פ"ל, ח.
 66) ראה ישעי' סה, יז. סו, כב.
 67) תענית שבהערה 13 (בגמרא). טושו"ע שבהערה הנ"ל.
 68) נוסח "אני מאמין" הנדפס בסידורים – ע"פ עיקר הי"ב מי"ג העיקרים (פיה"מ להרמב"ם סנהדרין הקדמה לפרק חלק).
 69) שבהערה 13.

ס' אחר תקופת תשרי", וממשיך ומאריך באריכות גדולה ובלתי רגילה שבצעם גם אנו "נעשה כבני ארץ ישראל ששואלין הגשמים בז' במרחשון", אלא ש"לענין הלכה נוהגים בזה כבני בבל".

ובפרט שגם בחוץ לארץ, הרי כבר בשמיני עצרת התחילו תפילת מוסף (חזרת הש"ץ) ב"תפילת גשם" (כנ"ל ס"ז). ומשמיני עצרת נמשך כן גם אח"כ, עד לשבת זו – שבת פרשת נח ערב ז' מרחשון, שאז הוא סיום ההליכה של אלו החוזרים מעלי' לרגל בחודש תשרי⁷⁰.

ויהי רצון, שענין שמיני עצרת יומשך ויתגלה בפשטות אצל כאו"א מישראל, "עצרת" שפירושו מלכות וממלה⁷¹, שנתגלתה בכל ישראל, עוד בסוף זמן הגלות, וגם לאומות העולם, לעיני כל העמים (כמ"ש⁷² "והיו מלכים אומניך גו", ששייך גם בזמן הגלות⁷³), שהם "ממלכת כהנים"⁷⁴.

וכולם רואים ש"אתה בחרתנו מכל העמים"⁷⁵, ושבני ישראל הם מלכים ובעלי הבית על כל העולם, ו"אמר מלכא עקר טורא"⁷⁶, עד שנעשה הארץ כולה מישור, והארץ "כולה משקה"⁷⁷ (כמדובר לעיל⁷⁸), עד ששוללים ומבטלים את כל ענין הגלות ומהפכים אותה לגאולה.

וכולנו יוצאים בריקוד ("מ'טאנצט אַלע אַרויס") מהגלות אל תוך הגאולה האמיתית והשלימה, באופן ד"לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך – ממקום לידתך ששם גדלת ומביתך ("פון דיין געבורטספלאץ וואו דו ביסט אויפגעהאָדעוועט געוואָרן און פון דיין שטוב"), והולכים – "ארו עם ענני שמיא"⁷⁹ – "אל הארץ אשר אראך", ותיכף ומיד ממש.

– שיחה ד' –

ט. בהמשך להמדובר לעיל (וכן בהתוועדות הקודמת⁸⁰) אודות עריכת התוועדויות (הקהלת קהילות ללמוד תורה ברבים) בכל שבת,

הנה בנוגע לפועל – יש לעורר על זה עוד הפעם, שבכל תפוצות ישראל בכל מקום ומקום, יקהילו קהילות בכל שבת. והיינו, שנוסף על ההתאספות וההתכנסות לתפילה וכיו"ב – תהי' התאספות והתוועדות נוספת מיוחדת בכל שבת, ללמוד בהם תורה רבים, כולל הוספת שיעורים בתורה, בנגלה ובחסידות.

(76) ב"ב ג, ב.

(77) ל' הכתוב – לך לך יג, י. ראה המשך וככה תרל"ז (קה"ת, תשע"ג) רפמ"ו (ע' ג).

(78) שיחות שנה זו: ליל שמח"ת (בסופה); ש"פ בראשית (התוועדות א').

(79) דניאל ז, יג. סנהדרין צח, א.

(80) שיחת ש"פ בראשית בסופה.

(70) משנה שבעה ערה 13.

(71) ראה אה"ת דרושים לשמע"צ ע' א'תשעו ואילך. וש"נ.

(72) ישע"י מט, כג.

(73) זבחים יט, רע"א.

(74) יתרו יט, ו.

(75) נוסח תפלת העמידה דימים נוראים וג' רגלים.

ומתוך שמחה וטוב לבב, כפי שהוא בהתוועדות חסידית, ובלשונו הכתוב⁸¹ "כטוב לב המלך – מאן מלכי רבנן⁸² – ביין" – יקבלו החלטות טובות עד אין סוף בעניני עסקנות ציבורית (שהרי "מפקחין על צרכי ציבור בשבת"⁸³), בג' העמודים דתורה עבודה וגמילות חסדים⁸⁴. ובזה גופא – באופן ד"ילכו מחיל אל חיל".

י. ולכן, זהו הזמן המתאים שכל אלו שהגישו קנקני משקה "המשמח"⁸⁵ יעלו ויכריזו את פרטי הדברים, ו"מפרסמים עושי מצוה"⁸⁶ כדי שמהם יראו וכן יעשו רבים.

ועוד והוא העיקר – שכל זה ימהר ויזרו עוד יותר את קיום הכתוב "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך", בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

[אחרי חלוקת המשקה התחיל לנגן ניגון ההקפות לאביו הרלוי"צ ז"ל. אח"כ ציוה להש"ץ ש' לנגן "יהי רצון . . שיבנה ביהמ"ק". אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה. בסיום ההתוועדות נתן היין וה"מזונות" לר' מ. ש' י. עובר ה"הכנסת אורחים".
ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:05 לערך].



84) אבות פ"א מ"ב.

85) ס' שופטים ט, יג.

86) שו"ת הרשב"א ח"א סתקפ"א. הובא במג"א או"ח סקנ"ד סקב"ג. רמ"א יו"ד סרמ"ט סי"ג.

81) אסתר א, י.

82) ראה גיטין סב, סע"א. זח"ג רנג, ב.

83) ראה שבת קנ, א. טושו"ע (ודאדה"ז) או"ח סש"ו ס"ו (סי"ב).

יומן

בין השיחות ניגנו ניגונים שמחים.

בשיחה השני' עורר על לימוד שיעורי חת"ת והשתתפות ב"קרן השנה". אח"כ המשיך בענין הקהלת קהילות, באומרו שגם יהודי בודד הנמצא במקום ללא יהודים נוספים יכול להקהיל קהילות ע"י שמקבץ את עשר כחות נפשו (כידוע הסיפור בזה), וביאר את המעלה המיוחדת דוקא כאשר נמצא ביחידות.

בשיחה השלישית התעכב כ"ק אדמו"ר שליט"א על ענין הגשמים כפי שהוא בעבודת האדם – עבודה מלמטה למעלה, בהתאם לכך שנמצאים כעת

• יום שבת קודש פרשת נח,

ו' מרחשון •

בשעה 1:30 נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א להתוועדות.

בשיחה הראשונה דיבר על ה"מעשה רב" מזמן משה רבינו ובמשך כל הדורות "להקהיל קהילות בכל שבת", והורה שיש לעשות כן בכל שבת ולדרוש מעניני דיומא ודברי תורה, בצירוף החלטות טובות. [יש לציין שרוב נושא ההתוועדות הי' סביב הוראה מיוחדת זן].

סיימו להכריז - החל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלווי"צ ז"ל (ולא "והריקותי לכם ברכה" כרגיל. ולהעיר שגם שבת שעברה החל ניגון אחר).

אח"כ הורה לש"ץ ר' משה שי' טלישבסקי לנגן "שיבנה ביהמ"ק", ולאחר מכן הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה, ונתן את ה"מזונות" והיין לר' משה שי' ירוסלבסקי עבור "הכנסת אורחים".

ההתועדות היתה קצרה מהרגיל, והסתיימה בשעה 3:05 לערך.

בערב ז' מרחשון שבו שואלים על הגשמים בארץ ישראל. בענין זה התבטא באומרו דאע"פ שכעת איננו נמצאים בארץ ישראל - אך מכיון ש"אחכה לו בכל יום שיבוא", נזכה בקרוב ממש להיות בארץ ישראל, ובמילא צריכים להתכונן וללמוד את הדינים דשאילת גשמים בז' מרחשון.

בשיחה הרביעית הזכיר על חלוקת המשקה, והוסיף שיש לקבל החלטות טובות "עד אין סוף" בכל ג' הקוין דתורה עבודה וגמילות חסדים.

אחרי שיחה זו החל בחלוקת בקוקי משקה. היו 4 בקוקים¹, ולאחר שכולם

(1) לפי א' היומנים היו 5 בקוקים.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות הת' **שמואל יוסף שי' גרנובוטר**
לרגל בואו בקשרי השידוכין עב"ג **דבורה תחי' גייקובס**
שיזכו להקים "בנין עדי עד" על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

לזכות החייל בצבאות ה' **מרדכי שלמה שי'**
לרגל לידתו - ערב יום הכיפורים ה'תשע"ח
ולזכות אחותו החיילת בצבאות ה' **יהודית בלה תחי'**
והוריהם ר' **דניאל ומרת חוה שיחיו גרנובוטר**
שיזכו לגדלם לתורה ולחופה ולמעשים טובים
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

לזכות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
מהרה יגלה אכ"ר
יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,
חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל
ותיכף ומי"ד ממי"ש נראה בעיני בשר
בקיום נבואתו העיקרית - בשורת הגאולה -
"לאלתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא"
ובעגלא דידן יתגלה לעין כל
ויולייכנו קוממיות לארצנו הק'
ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל
בגאולה האמיתית והשלימה
נאו ומי"ד ממי"ש ממש!

לזכות
חיילי בית דוד
תלמידי התמימים השוהים
770 - בית חיניו - בית משיח
הצלחה רבה ומופלגה בכל ענייניהם
מתוך הרחבה ומונחת הנפש
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא
בקבלת פני משיח צדקנו - כ"ק אדמו"ר שליט"א
יחד עם כל בני ישראל שליט"א בכל מושבותיהם
ותיכף ומי"ד ממי"ש, נאו!